

Oponentský posudek disertační práce

Program: Doktorský studijní program

Obor: Psychiatrie

Student: MUDr. Jan Hubeňák

Název práce: Vliv metabolických parametrů na kognitivní výkon pacientů s bipolární poruchou léčených thymoprofylaktiky

Oponent: doc. MUDr. Klára Látalová, Ph.D.

Pracoviště: Klinika Psychiatrie Lékařské fakulty Univerzity Palackého v Olomouci a Fakultní Nemocnice Olomouc

Struktura posudku:

- Výsledky práce** (včetně komentáře o publikaci výsledků nebo jejich přijetí k publikaci): Výsledky disertační práce jsou v tisku v časopise s impact faktorem jako původní práce s názvem: Association of arterial hypertension and cognitive impairment in euthymic bipolar disorder. MUDr. Hubeňák dále publikoval výsledky svého sledování v recenzovaném časopise Psychiatrie: časopis pro moderní psychiatrii (taktéž v tisku) a v časopise Česká a Slovenská Psychiatrie. U všech tří publikací je dr.Hubeňák prvním autorem. Dále publikoval tři přehledové články v recenzovaných časopisech týkající se problematiky kognitivních funkcí u bipolární poruchy, metabolického syndromu v psychiatrii, a diabetu mellitu u psychických poruch.
- Struktura práce:** Předložená práce přehledně a správně členěna. Celkový rozsah práce je 89 stran včetně příloh a seznamu použité literatury. Celkový počet citací je 174. Práce obsahuje 10 tabulek a 5 grafů. V zasvěceném úvodu se autor na 24 stranách věnuje popisu kognitivního postižení u bipolární poruchy, zabývá se hypotézou kognitivního poruchy jako jednoho z endofenotypů bipolární poruchy. Správně neopomíjí vliv psychofarmak, věnuje se dalším prediktorům kognitivního postižení, zejména věku nástupu onemocnění, délce nemoci a počtu prodělaných epizod. Logicky pak navazuje na funkční dopady kognitivního postižení v běžném životě. Dále je úvod věnován popisu metabolických rizikových faktorů a možným souvislostem s deteriorací kognice. Cíle práce jsou formulovány jasně, hypotézy jsou

stanoveny správně. Uspořádání studie je vyhovující i když postrádá kontrolní demograficky srovnatelný vzorek. Nicméně s tímto faktem se autor argumentačně zdatně vyrovnává s kapitole diskuze. Velikost souboru (n= 40) je dostačující pro kvalitní statistické zpracování a zároveň odráží možnosti autora pracovního prostředí. Výsledky studie jsou prezentovány přehledně a srozumitelně. Autor si je vědom limitů studie a její výsledky interpretuje nejen s vědeckým ale i klinickým cítem.

3. **Připomínky k textu:**

Mám za to, že v textu je nesprávně uvedené znaménko v kritériích metabolického syndromu > HDL, a to jak v práci samotné na straně 35 (kritéria metabolického syndromu), tak i v autoreferátu. To by znamenalo, že vyšší hladiny HDL jsou známkou metabolického syndromu. Ovšem vyšší hladiny HDL jsou spíše protektivní, za rizikové jsou považovány vyšší hladiny triglyceridů. Jistě se jedná pouze překlep, ovšem s možným velkým dopadem při interpretaci výsledků, k čemuž naštěstí nedošlo.

Ref: *Executive Summary of The Third Report of The National Cholesterol Education Program (NCEP) Expert Panel on Detection, Evaluation and Treatment of High Blood Cholesterol in Adults (Adult Treatment Panel III). JAMA 2001; 285: 2486–2497.*

Diagnostická kritéria metabolického syndromu dle NCEP III jsou: abdominální obezita: obvod pasu muži > 102 cm, ženy > 88 cm; triglyceridy > 1,7 mmol/l; **HDL-cholesterol: muži < 1,0 mmol/l, ženy < 1,3 mmol/l;**

krevní tlak $\geq$ 130/85 mm Hg; lačná glykemie $\geq$ 6,1 mmol/l. K diagnostice syndromu inzulinové rezistence je nutná přítomnost 3 a více kritérií.

4. **Jazyková a grafická úroveň:** Jazyk práce je vytříbeným srozumitelný, informace jsou podány jasně. Grafická úroveň je vyhovující.

5. **Otázky k obhajobě:**

- a) Jak se autor staví k možnosti eventuálně různého vlivu metabolických parametrů na kognitivní funkce u BAP I a BAP II typu, předpokládal by nějaké odlišnosti?
- b) S ohledem na hypotézu o etiologii BAP jako zánětlivého onemocnění, co autor soudí o možnostech protizánětlivých terapeutických přístupů (např. NSDA), a jejich event. vlivu na kognici?

c) Který s výsledků svého sledování považuje autor za vědecky nejatraktivnější?

6. **Závěr:** Oponovaná práce MUDr. Jana Hubeňáka „Vliv metabolických parametrů na kognitivní výkon pacientů s bipolární poruchou léčených thymoprofylaktiky“ splňuje v plném rozsahu požadavky na disertační práci. Práce dokládá schopnost disertanta úspěšně řešit vědecké problémy, využívat k tomu literární prameny, odpovídající moderní postupy a metody, a vlastní dosažené výsledky pak na odpovídající úrovni vyhodnocovat, prezentovat a publikovat. Disertační práce má nejen hodnotu odpovídající úrovni kvalifikační práce, ale má i potřebný vědecký přínos pro rozvoj oboru. Doporučuji, aby disertační práce byla přijata jako podklad pro další řízení k udělení titulu Ph.D.

1. Autor ve své disertační práci **prokázal** schopnost samostatní tvůrčí práce v daném oboru.
2. Práce **splňuje** požadavky standardně kladené na disertační práce v daném oboru.

V Olomouci dne 7. 9. 2015

Doc. MUDr. Klára Látalová, Ph.D.